

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ระบบการดำเนินงานธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ปีพ.ศ.2535" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีจุดมุ่งหมายจะศึกษาลักษณะการดำเนินการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ในลักษณะการประกอบการเชิงธุรกิจ โดยผู้ผลิตรายการตามสภาวะการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน และบทบาทของการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ ที่มีต่อการสร้างสรรค์ผลงานละครโทรทัศน์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้อาศัยแหล่งข้อมูลดังนี้คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ การผลิต และการตลาดของธุรกิจละครโทรทัศน์ แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าเอกสารนี้ประกอบด้วยเอกสารข้อมูล 2 ประเภทคือ

1.1 เอกสารอันดับแรก (Primary source) ได้แก่

ก. บทความ หนังสือ หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เกี่ยวกับลักษณะและสภาวะ-การดำเนินงานของระบบการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และเอกสารเกี่ยวกับการผลิต และการส่งเสริมทางการตลาดของละครโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ในปีพ.ศ.2535

ข. บทสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ในปีพ.ศ.2535

1.2 เอกสารอันดับรอง (Secondary source) ได้แก่

บทความ บทวิจารณ์เกี่ยวกับผลงานและละครโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และบทสัมภาษณ์ผู้ผลิต หรือผู้จัดละคร ซึ่งผู้เขียนมีาชนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การผลิต

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคล โดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์ (Interview) บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการศึกษาการดำเนินงานธุรกิจละครโทรทัศน์ของทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 โดยแบ่งออกเป็น

ก. ผู้จัดรายการละครโทรทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้จัดรายการละครที่มีผลงานการผลิตปรากฏออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ดังนี้คือ

- 1) คุณยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช
- 2) คุณวีระประวัติ วงศ์พัทพัน
- 3) คุณวรายุทธ มลิณฑจินดา
- 4) คุณอัจฉราวดี เถาเสถียร
- 5) คุณสุภฤกษ์ จงศิริ
- 6) คุณวรายุทธ พิชัยศรีทัต
- 7) คุณอมรศรี เย็นสำราญ
- 8) คุณหทัยรัตน์ อมตวานิชย์
- 9) คุณพิศาล อัครเสรณี

ข. ผู้ควบคุมการผลิตรายการละครของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ได้แก่

- 1) คุณเกียรติก้อง วัฒนสุข หัวหน้าฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
- 2) คุณบริสุทธิ์ บุรณสัมฤทธิ์ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

3) คุณภักดี นันทวัชรินทร์ หัวหน้าฝ่ายขาย สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี
ช่อง 3

ค. ตัวแทนบริษัทโฆษณา

- คุณจรรุวรรณ นริตติชัย ตำแหน่ง มีเดีย แพลนเนอร์บริษัท ลินด์ส
(ประเทศไทย) จำกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี
ช่อง 3" นั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 วิธีการ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับ การดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์
การผลิตและการตลาดของธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 รวมทั้ง
ผลงานละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ บทความ และบทสัมภาษณ์ต่าง ๆ ที่มีผู้เขียนขึ้นหรือศึกษาไว้
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ การทำบันทึก (Note taking) และการทำหนังสือ
อ้างอิง (Bibliography)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล มีเครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินธุรกิจการผลิตละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 นั้น ใช้วิธีการสัมภาษณ์
แบบที่เรียกว่า "Depth Interview" เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและถูกต้อง โดยมีประเด็น
ครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ

- จุดเริ่มและความเป็นมาของการดำเนินงานธุรกิจการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของผู้จัดรายการละคร

- ลักษณะการดำเนินงาน ในฐานะผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์

- ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานการผลิตรายการละคร

- หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก องค์ประกอบสำคัญของละครโทรทัศน์

อาทิ บทประพันธ์ เนื้อเรื่อง ผู้แสดง ฯลฯ

- ปัจจัยในการคัดเลือกองค์ประกอบสำคัญของละครโทรทัศน์

- ปัจจัยทางเงินทุน และผลกำไร ตลอดจนผู้อุปถัมภ์รายการ ต่อการคัดเลือกองค์ประกอบสำคัญของละครโทรทัศน์

- ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ควบคุมการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 นั้น ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นการสัมภาษณ์ลักษณะ "Depth Interview" เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้คือ

- จุดเริ่ม และความ เป็นมาของการดำเนินงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

- วิวัฒนาการทางการดำเนินงานการผลิตรายการ รูปแบบ หรือเนื้อหาของละครโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

- โครงสร้างการดำเนินงานทางการผลิตรายการละครโทรทัศน์

- ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ลักษณะการวางแผนงานการดำเนินงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์

ตลอดจนการวางแผนทางการตลาด

- ลักษณะการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์

- ลักษณะการควบคุมดูแลการดำเนินงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์

- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทโฆษณา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนด การจัดสรรโฆษณา ในฐานะผู้อุปถัมภ์รายการนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นการสัมภาษณ์ในลักษณะ "Depth Interview" เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้คือ

- ลักษณะการวางแผนผังโฆษณาในช่วงเวลารายการละครโทรทัศน์
- ปัจจัยในการกำหนดแผนผังโฆษณา ในช่วงเวลารายการละครโทรทัศน์
- การพิจารณา องค์ประกอบสำคัญของละครโทรทัศน์ ต้องกำหนดแผนผังการลงโฆษณา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้จะแบ่งออกเป็น

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ การผลิต และการตลาดของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ตลอดจนผลงานละครโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 รวมทั้งบทสัมภาษณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตและผู้จัดรายการละครโทรทัศน์ เอกสารเหล่านี้เก็บรวบรวมจากห้องสมุด ตลอดจนศูนย์รวมเอกสารต่าง ๆ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อันประกอบด้วยผู้จัดรายการละครโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 หัวหน้าฝ่ายผลิตรายการและหัวหน้าฝ่ายโฆษณาของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ตลอดจนตัวแทนบริษัทโฆษณา อันเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) และเมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยจะทำการบันทึก (Note taking) เพื่อใช้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ "การดำเนินงานธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3" โดยมีประเด็นการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพการณ์การดำเนินงานธุรกิจละครโทรทัศน์

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงภาพรวมของการดำเนินงานการผลิตรายการละครโทรทัศน์ ตลอดจนมูลเหตุที่ทำให้สภาพการณ์การดำเนินงานธุรกิจงานละครโทรทัศน์มีลักษณะเช่นที่เป็นอยู่

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานธุรกิจละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงรูปแบบของการดำเนินงานการผลิตรายการละครของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 โดยผู้จัดรายการละครในเชิงระบบธุรกิจ ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อดำเนินธุรกิจ อันจะส่งผลสืบเนื่องไปยังผลงานละครโทรทัศน์ ซึ่งการวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยแยกการวิเคราะห์เป็นประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์รูปแบบของผู้ประกอบการธุรกิจการผลิตละครโทรทัศน์เป็นการวิเคราะห์ถึงรูปแบบและลักษณะการจัดโครงสร้างองค์กรของผู้จัดรายการละคร รวมถึงรูปแบบการดำเนินงานธุรกิจที่เกิดขึ้นตามลักษณะการดำเนินงาน

2.2 การวิเคราะห์นโยบายการสร้างสรรค์ผลงานละครในการดำเนินธุรกิจละครโทรทัศน์ เป็นการวิเคราะห์ถึงนโยบายการดำเนินงานผลิตผลงานละครของผู้ดำเนินการผลิต ในลักษณะผู้ประกอบการเชิงธุรกิจ รวมถึงปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการดำเนินงาน

2.3 การวิเคราะห์กิจกรรมทางการตลาด เป็นการวิเคราะห์ถึงลักษณะการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาดของผู้จัดรายการละคร รวมถึงปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดในระบบการดำเนินธุรกิจการผลิตรายการละครโทรทัศน์

2.4 การวิเคราะห์ปัจจัย ที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจการผลิตละครโทรทัศน์

2.5 การวิเคราะห์ผลสืบเนื่องจากการดำเนินการผลิตรายการละครโทรทัศน์ในเชิงธุรกิจที่มีต่อผลงานละคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย